

2. Navedi značilnosti minojske civilizacije.

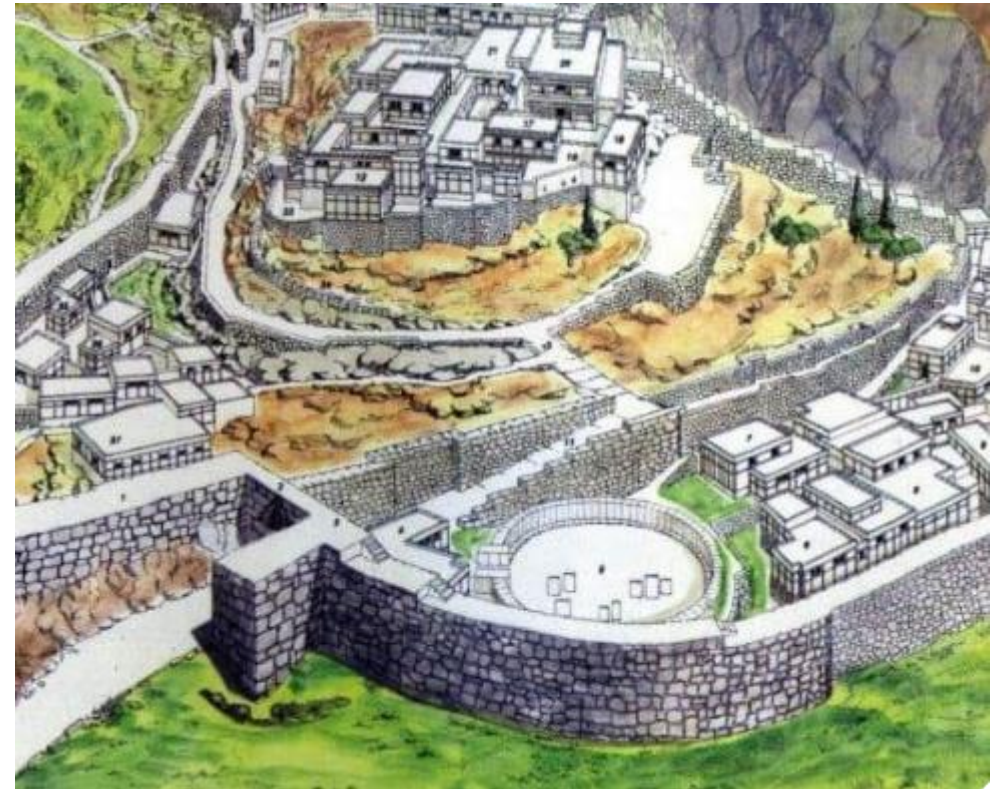
- razvila se je na **Kreti**
- med 2000 pr. Kr. in 1500 pr. Kr.
- bila je **kulturno in gospodarsko središče sredozemskega sveta**
- gradili so velike, bogato okrašene in poslikane palače (**Knosos**)
- bili so politeisti
- uporabljali so zlogovno pisavo
- bili so **spretni mornarji in trgovci** (široka trgovska mreža)
- z gospodarskimi stiki so širili svojo kulturo, umetnost in verske običaje s Krete v Grčijo
- propad (verjetno zaradi ognjeniških izbruhov ter potresov in cunamijev)

3. Navedi značilnosti mikenske civilizacije.

- razvila se je na **Peloponezu**, kasneje tudi na območju širše Grčije
- med 2000 pr. Kr. in 1200 pr. Kr.
- bili so **vojaško ljudstvo** (močna in dobro opremljena vojska)
- gradili so **utrjena naselja z močnim obzidjem**, ki so se razvila v mestne države (vodili kralji)
- središče je bilo mesto **Mikene**
- propad (zaradi dorskih selitev)

4. Katere so bile značilnosti polisa? Kdo je vodil polis?

- bili so neodvisni in samostojni, vsak polis je imel svojega **voditelja**:

MONARHIJA	Polise so vodili kralji.
VLADAVINA ARISTOKRACIJE	Polise je vodilo plemstvo.
OLIGARHIJA	Polise je vodila majhna skupina premožnih državljanov.
DEMOKRATIČNA VLADAVINA	je bila značilna za polis Atene.

- sestavljala sta jih mesto in bližnja podeželska okolica
- bili so majhni
- središče polisa je bil glavni mestni trg ali agora

5. Opiši razlike med Šparto in Atenami (način vodenja polisa, družbo, vojaško moč, kulturno bogastvo).

	ŠPARTA	ATENE
DRUŽBA	<ul style="list-style-type: none"> • plemiči ali spartiat (imeli so vso oblast v državi in vse politične pravice) • svobodni državljani ali perioiki (bili so svobodni a brez političnih pravic) • sužnji ali heloti	<ul style="list-style-type: none"> • demos (imeli volilno pravico in možnost sodelovanja v državnih zadevah) • ženske, otroci/ tujci – priseljenci (niso imeli volilne pravice in niso sodelovali v državnih zadevah) • sužnji
NAČIN VODENJA POLISA	vladavina ARISTOKRACIJE vojski sta poveljevala dva kralja	DEMOKRATIČNA VLADAVINA
VOJAŠKA MOČ	vojaško organizirana država imela je premoč na kopnem	Periklej je Atene vojaško okrepil imele so premoč na morju

6. Pojasni značilnosti prve demokratične vladavine.

- **Solon in Klejsten** (prva zakonodajlaca) – po njuni zaslugi je bil sprejet zakon, s katerim je **DEMOS** dobil pravico sodelovati pri sprejemanju pomembnih odločitev za polis.
- V **ATENSKI DEMOKRACIJI** so imeli pravico sodelovanja v **LJUDSKI SKUPŠČINI** vsi odrasli moški, ne glede na premoženje in poreklo, ki so imeli neko lastnino, bili starejši od 20 let ter katerih starši so bili rojeni v Atenah. Razpravljali in odločali so o vseh državnih zadevah (politiki, zakonih, vojaških zadevah).
- **Državne uradnike** (razen vojaškega poveljnika) so **žrebali** med vsemi državljani. Za svoje delo so dobili plačilo.
- Vsi prebivalci Aten pa **niso bili ENAKOPRAVNI** – ženske, tujci in sužnji niso smeli sodelovati v javnem in političnem življenju polisa.

8. Navedi glavne značilnosti grško-perzijskih in peloponeških vojn.

Glavne značilnosti **GRŠKO – PERZIJSKIH VOJN:**

➤ VZROKI:

- upor jonskih Grkov zoper perzijsko nadvlado
- Atenci so jim na pomoč poslali vojsko in ladjeve
- Darij I. je upor zadušil in se sklenil maščevati Atenam

➤ BITKE:

- spopad na Maratonskem polju (490 pr. Kr.) – zmaga Grkov
- spopad pri Termopilah (480 pr. Kr.) – zmaga Perzijcev, Atene so bile požgane
- spopad pri Salamini – pomorska bitka (480 pr. Kr.) – zmaga Grkov
- spopad pri Platajah (479 pr. Kr.) – zmaga Grkov

8. Navedi glavne značilnosti grško-perzijskih in peloponeških vojn.

Glavne značilnosti **GRŠKO – PERZIJSKIH VOJN:**

➤ VZROKI ZA GRŠKO ZMAGO:

- bojevali so se za svojo svobodo in svojo domovino
- bili so bolj oboroženi, fizično pripravljani, izurjeni
- imeli so dobre vojaške poveljnike in voj. načrt
- prednost domačega terena
- povezanost polisov

➤ ZLATA DOBA

- obdobje miru
- izjemen gospodarski in kulturni razcvet

8. Navedi glavne značilnosti grško-perzijskih in peloponeških vojn.

Glavne značilnosti **PELOPONEŠKIH VOJN (431-404 pr. Kr.):**

➤ **VZROKI:**

- boj za prevlado nad ostalimi polisi
- Sparta je napovedala vojno Atenam zaradi antenske porabe skupnega denarja in agresije nad ostalimi polisi

➤ **KONEC**

- poraz Aten (kuga, 1/3 prebivalstva je umrla) in sledilo je popolno uničenje

➤ **POSLEDICE:**

- izčrpani grški polisi
- uničeno gospodarstvo
- lahek plen za Makedonsko državo na severu

9. Dosežki **KLASIČNEGA OBDOBJA** grške zgodovine

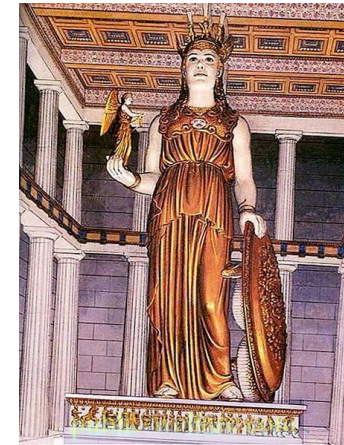
UMETNOST

➤ **dramatika**

- ✓ pisali dve vrsti dramskih del – komedijo in tragedijo
- ✓ gradili gledališča

➤ **kiparstvo**

- ✓ upodabljali so človekovo telo v gibanju
- ✓ **Fidija** (kip boginje Atene v Partenonu)
- ✓ **Miron** (metalec diska)

9. Dosežki **KLASIČNEGA OBDOBJA** grške zgodovine

➤ arhitektura

- ✓ največje in najlepše stavbe v antični Grčiji so bili **templji**
- ✓ **Atenska akropola** – največji dosežek v arhitekturi in umetnosti stare Grčije (**Partenon** velja za simbol grške klasične umetnosti)

9. Dosežki **KLASIČNEGA OBDOBJA** grške zgodovine

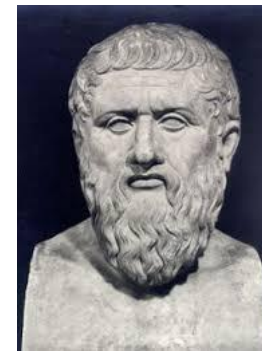
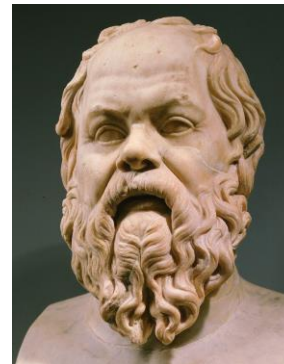
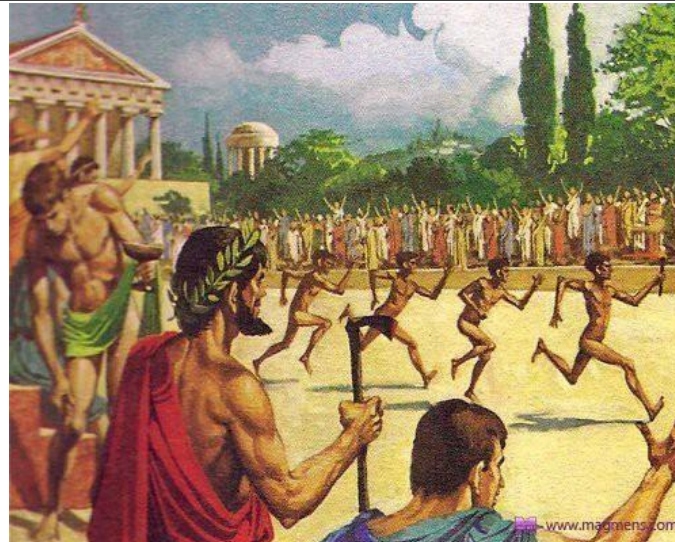
KULTURA

➤ olimpijske igre

- ✓ začele so se leta 776 pr. Kr.
- ✓ prirejali vsake štiri leta
- ✓ posvečene bogu Zevsu
- ✓ potekale so v kraju Olimp

➤ filozofija

- ✓ grški filozofi so iskali resnico o svetu ter razpravljali o tem, kako naj bi bila organizirana demokratična družba
- ✓ poudarjali so pomen zdravega razumskega sklepanja
- ✓ Sokrat, Platon, Aristotel

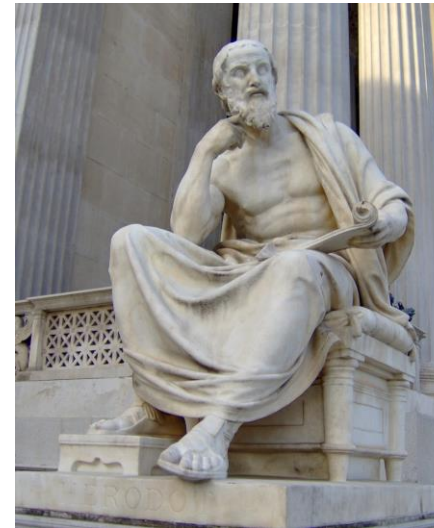
9. Dosežki **KLASIČNEGA OBDOBJA** grške zgodovine

ZNANOST

➤ **zgodovina**

- ✓ Grki so prvi, ki so raziskovali svojo preteklost z uporabo virov.
- ✓ Herodot (na podlagi virov je zapisal zgodovino grško-perzijskih vojn)
- ✓ Tukidid

➤ **medicina**

- ✓ najprej so skušali najti **vzrok za bolezen**, šele nato so zdravili bolnika
- ✓ Hopkrat (Hipokratova prisega)

9. Dosežki **KLASIČNEGA OBDOBJA** grške zgodovine

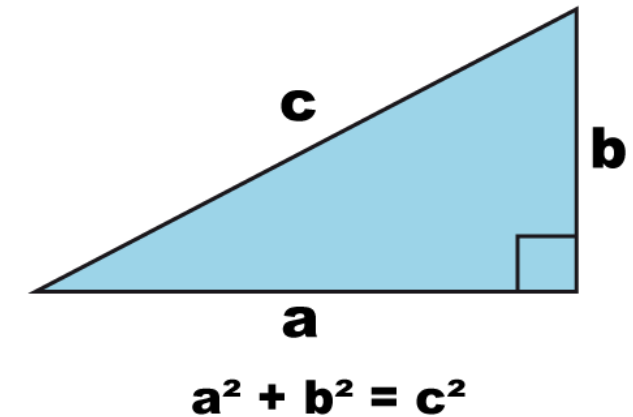
ZNANOST

➤ astronomija

- ✓ opazovali so naše Osončje in razpravljali o planetih in središču vesolja

➤ matematika

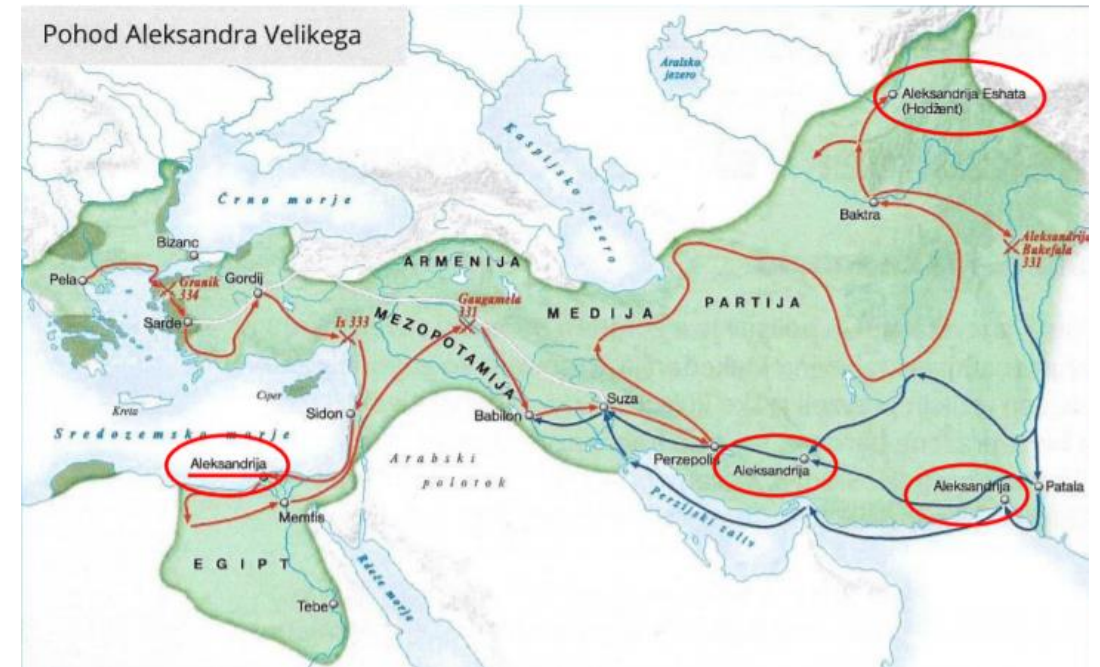
- ✓ Evklidova knjiga geometrije (465 geometrijskih dokazov, ki veljajo še danes)
- ✓ Pitagorov izrek

10. Dosežki **HELENISTIČNE DOBE**

➤ ZNAČILNOSTI

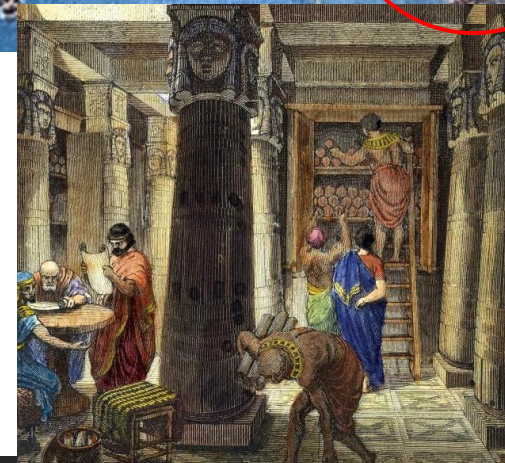
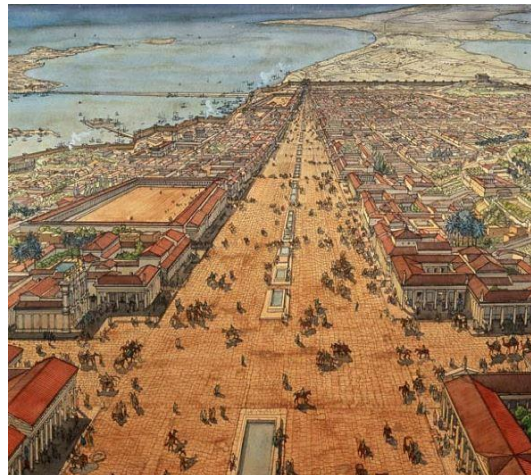
- ✓ širitev grške kulture vse do Azije, postala je prevladujoča kultura tedanjega sveta
- ✓ Aleksander je ustanovil številna nova mesta – Aleksandrije (središča grške kulture in trgovine, zgrajena po vzoru grških mest)
- ✓ mešanje grške kulture z drugimi kulturami (egiptovsko, perzijsko in indijsko)

10. Dosežki **HELENISTIČNE DOBE**

➤ DOSEŽKI

- ✓ **Aleksandrija v Egiptu** = največje kulturno in gospodarsko središče helenizma
  - ❖ muzej (središče umetnosti in znanosti)
  - ❖ knjižnica
  - ❖ najboljši učenjaki tistega časa
  - ❖ svetilnik Faros

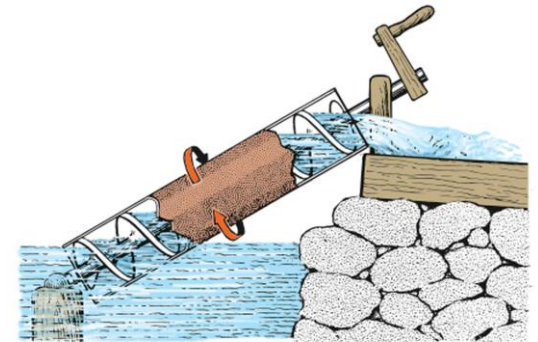
10. Dosežki **HELENISTIČNE DOBE**

➤ DOSEŽKI

✓ ZNANOST

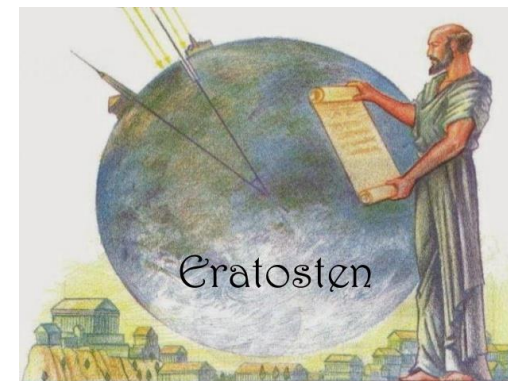
❖ matematika

- Arhimed – izračunal natančno vrednost števila π , arhimedov vijak

❖ astronomija

- Eratosten – izračunal je obseg Zemlje
- Ptolomej - Zemljo postavil v središče Osončja
- Hiparh – velja za največjega astronoma antike

Geocentric Theory

